

Kattengedrag en agressie

Tekst: Marijke Faber

Deze aflevering over kattengedrag gaat over agressie. Een kat die regelmatig agressie vertoont kan een groot probleem zijn. Nu heb ik zelf zeven Noren en een HTK-kat. De poezen wonen samen en ook de drie katers hebben hun eigen verblijf. Binnen deze twee leefgroepen komt nauwelijks agressie voor. Natuurlijk hebben ze wel eens een kleine aanvaring, maar dat duurt altijd maar kort. Tot nu toe vertonen ze nog steeds na elke ruzie weer zorggedrag (elkaar wassen, samen slapen, eten uit hetzelfde bakje, etc.), hetgeen betekent, dat ze elkaar toch wel aardig vinden.

Helaas hoor ik nog wel eens andere verhalen. Zelf ben ik ook wel eens met een grote boog om een kat heengelopen, omdat ik de ervaring had, dat zo'n kat onverwachts in de aanval kon gaan. Tanden en klauwen zijn dan opeens geduchte wapens, die ik liever niet in mijn handen krijg.

Het is soms moeilijk te bepalen waardoor en wanneer een kat agressief wordt, dus het is goed om de signalen te herkennen en de verschillende vormen van agressie te kunnen onderscheiden. Zo kunnen de volgende gedragingen een indicatie vormen voor agressie: Blazen, grommen, spugen, fixeren (langdurig aanstaren), janken, krijsen, sissen, met poot uithalen, bijten en vechten.

Als uw kat regelmatig agressieve neigingen heeft, dan is het belangrijk om snel professionele hulp in te schakelen, want dan is er echt iets bijzonders aan de hand met uw kat. Katten zijn immers van nature niet agressief, ze vluchten liever weg dan een gevecht aan te gaan. In de natuur is het voor een kat alleen maar zinvol om te vechten als hij wint en er ongeschonden vanaf komt. Een kat weet dat nooit van te voren en als hij gewond raakt, dan kan hij niet meer jagen of valt hij ten prooi aan grotere roofdieren. Een gevecht is dus veel te gevaarlijk, maar als een kat niet kan vluchten of hij is zo gestrest, dan kan hij zomaar veranderen in een angstaanjagend monster.

Als een kat een vreemde soortgenoot tegenkomt of een kat waar hij een hekel aan heeft, dan zal hij eerst proberen om deze indringer te verjagen zonder gevecht. Hij zal beginnen met fixeren. Dit betekent dat hij de indringer zal aanstaren zonder met zijn ogen te knipperen. Hoewel dit de meest milde vorm van agressie is, hoort het wel degelijk bij de aggressiesignalen. Als de indringer hier niet voldoende van onder de indruk is en blijft waar hij is of nog erger: ook gaat staren, dan zal onze kat er een schepje bovenop doen. Hij zal bij voorbeeld zijn vacht opzetten, waardoor hij veel groter lijkt. Heeft dit nog niet tot gevolg dat de andere kat

agressie

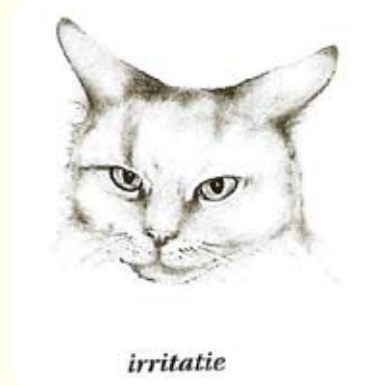
agressie

angst

angst - agressie

irritatie

angst

ervandoor gaat, dan zal hij gaan grommen en misschien wel spugen. Zijn ogen zullen groot worden, hij zal zijn oren plat leggen en naar achteren draaien en met zijn staart gaan zwiepen. Kiest de kat nu nog geen eieren voor zijn geld of gaat hij deze uitingen van agressie met dezelfde signalen beantwoorden, dan zal een gevecht al snel losbarsten. Katten zullen zich nooit onderwerpen aan een andere kat, dus ze zullen doorvechten tot de verliezer zal vluchten. Een kat, die gevochten heeft, kan er verschrikkelijk gehavend uitzien.

Agressie kan op veel gebieden optreden. Ik noem de belangrijkste varianten.

TERRITORIALE AGRESSIE

Elke kat heeft zijn eigen territorium, waarin de katten die hij aardig vindt, worden gedoogd. Vreemde katten of katten waar hij een hekel aan heeft zal hij zonder pardon zijn gebied uit proberen te jagen. Hierbij gaat het er niet bepaald zachtzinnig aan toe

MATERNALE AGRESSIE

Iedereen heeft wel eens een moederpoes en haar kittens gezien. Soms is de moederpoes heel beschermend naar haar jongen en dit kan zo sterk zijn, dan er agressie optreedt als ze denkt dat haar kittens in gevaar zijn.

Soms kan dit vreselijke vormen aannemen, zelfs zo erg dat het beter is de kittens ergens anders op te laten groeien omdat ze anders opgroeien met het idee dat agressie normaal is.

PROOIAGRESSIE

Katten zijn roofdieren, maar vinden het geweldig om eerst een tijdje met een gevangen muis te spelen, voordat de poes het diertje uit zijn lijden verlost. Als halfwilde moederpoezen hun kroost leren jagen, beginnen ze ook met het brengen van levende prooi, die de kittens dan moeten leren doden. In het begin zal moederpoes een muis, die wil vluchten ook af en toe een dreun verkopen, zodat de muis zich half versuft door de kittens kan laten vangen.

SPELAGRESSIE

Als twee katten met elkaar spelen, dan begint dit met een vriendschappelijke stoeipartij, maar dit mondt meestal al snel uit in een echt gevecht. Dit kan trouwens ook tijdens een spelletje met mensen voorkomen. Bij de opvoeding van kittens speelt dit een grote rol. Als een kitten gaat spelen met zijn nestgenootjes en het spelletje gaat veel te hard, dan zullen zijn broertjes en zusjes onmiddellijk stoppen met het spelletje. Hierdoor wordt voorkomen dat het uitmondt in agressie. Als een kitten te vroeg bij zijn moeder wordt weggehaald of hij groeit op zonder nestgenootjes, dan kan zo'n kitten op latere leeftijd ernstige agressie vertonen, simpelweg omdat hij niet geleerd heeft om te spelen.

OMGERICHTE (REDIRECTIE) AGRESSIE

Iedereen heeft er wel eens van gehoord of zelfs meegemaakt, dat je langs een kat loopt die plotseling uithaalt, terwijl er

geen reden voor lijkt te bestaan. Vaak is de kat dan vreselijk gefrustreerd door iets wat er vlak daarvoor heeft plaatsgevonden. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de kat van de burens, die hij door zijn achtertuin heeft zien lopen, maar niet heeft kunnen wegjagen omdat de achterdeur dicht zat. Hij zal zijn frustratie botvieren op het eerste dat hij tegenkomt en met een beetje pech bent u dat.

AAIAGRESSIE

Iedereen die er van geniet om zijn kat eens lekker te kriebelen, kent het wel. U streelt uw kat heerlijk op zijn buik, u weet zeker dat hij ervan geniet en plotseling slaat hij zijn klauwen, met de nagels uit, in uw strelende hand. Waarschijnlijk had u het aan kunnen zien komen, maar u lette niet op de kat, dus u heeft de eerste agressiesignalen gemist. Mij is dit in elk geval regelmatig gebeurd, maar als ik had opgelet, had ik gezien, dat de kat zijn oren had gedraaid, zijn ogen groot en zwart werden en dat zijn staart niet meer zo ontspannen naar beneden lag. Dit zijn allemaal signalen, die uw kat afgeeft om u te waarschuwen: stop met aaien, ik wil het niet meer.

ANGSTAGRESSIE

De meeste uitingen van agressie zullen gepaard gaan met angst. Als een kat bang is en geen andere uitweg ziet dan aan te vallen, zie je de meest duidelijke vorm van dit soort agressie. Maar vaak is er een combinatie van alle hier genoemde vormen van agressie. Omdat een kat van nature niet agressief is, gaat elke agressie wel gepaard met enige mate van angst.

PIJNAGRESSIE

Iedereen heeft wel eens verschrikkelijke hoofdpijn gehad en zal de neiging herkennen om de luide radio met een grote moker in elkaar te slaan. Dat geldt voor katten, die pijn hebben net zo goed. Een kat die pijn heeft, kan agressief worden, omdat hij bang is om aangeraakt te worden. Natuurlijk kan een kat ook uithalen als kinderen aan zijn taart trekken, vooral als dit vaker gebeurt.

Als uw kat zich agressief gedraagt, probeer dan te ontdekken in welke situatie deze agressie optreedt en welke vorm-agressie plaatsvindt. Bedenk dat er meestal wel een combinatie van meer agressievormen is.

Bij ernstige vormen van agressie is het belangrijk, dat u zo snel mogelijk professionele hulp zoekt, zodat agressief gedrag niet gewoontegedrag wordt. ☹️

In het volgende Noorderlicht verschijnt een aflevering die helemaal gewijd is aan onzindelijkheid en sproeien.